

IZHAJA VSAKI DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Pasamične štev. se prodajajo po 3. n.v. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastavre štev. po 5 n.v. (10 stot.). OGLASI SE PRAČUJANO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolona. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 3 st. mm, osnarhice, zahvale, poslanice, oglase dežurnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tečaju lista do 5 vrst 20 K. vsaka naslednja vrsta K. 2. Mali oglasi po 3 st. beseda, najmanj pa 40 st. Oglase spremoma Izseratni oddelki uprave "Ednost". — Pridaje se izključno le upravi "Ednosti".

Edinost

Glasilo političnega društva "Ednost" za Primorsko.

V ednosti je moč!

BRZOJAVNE VESTI.

Občni zbor avstrijskega Lloydja.

DUNAJ 25. Današnji občni zbor avstrijskega Lloydja je sklenil od brut-dobodka 8.003.509 K po odbitih obrestih za pisančno posejjo v znesku 1.559.006 K, jorabiti za obdržbo 3.345.033 K, za dotočje parizijskega fond za uradnike 250.000 K, za zavarovalni fond in plačljivo premij 1.096.749 K. Ostaja torej še čistega dobitka 1.752.720 K, ki se ga razdeli po pravnih.

DUNAJ 25. Po občnem zboru avstrijskega Lloydja je bila sejna upravnega sveta, na kateri je bilo rešenih več tekočih stvari in se je ob enem sklenilo nabaviti novih predmetov za zboljšanje arzenalskega obrata.

Z avstrijskih visokih ťol.

BRNO 25. V ktorjem češko tehnička ťola je bil izvoljen profesor geodezijo ing. Josip Liská.

INOMOST 25. Danes so na tukajnjem vsem řemu zopet pritele predavanja ne da bi bilo pravo do kakih nerodov.

Kongres slovenskih dijakov v Pragi.

PRAGA 25. Danes je bil odprt kongres slovenskih naprednih dijakov, na katerem so začetniki vsi slovenski narodi. Na kongresu je 8 Rusov, in sicer 5 iz Petrograda in 3 iz Moskve, 12 Ukrainer, 5 zastopnikov čeških dijakov duševij z Dunaja, 11 Poljakov, 3 Bal Risi, mnogo Slovencev, Hrvatov, Srbov, Slovakov, Bolgarov in delegacije praškega češkega dijajstva.

Ob 11. uri popoldne so se delegati, njih 120, zbrali v veliki dvorani mestne palace, kjer jih je pozdravljal preški župan dr. Groš.

Glašom programa kongresa se danes izvoli predsedništvo in se prečitajo pravila; v petek se bo razpravljalo o srednjem, v soboto o visokem řetu, v nedeljo in ponedeljku slovenski vzajemnosti, v torček bo razprava resolucij in sklep kongresa.

PRAGA 25. V svojem pozdravnem govoru je župan dr. Groš naglašal, da so dijaki pristi, da se polvetojejo o veličajih kulturnih stvarih slovenskih narodov in slovenske vzajemnosti pod načelom enakopravnosti kulturnega sotrudništva in napredka. Ta načel je lastna tudi demokratičnemu češkemu naredu.

Dijaški kongres je predhodnik bodočega slovenskega kongresa in radi tega želi gorovnik, naj bi njega posvetovanja vspela, kajti potem se zameče z zaupanjem pričakovati tudi bodoči kongres. (Življava polhvala).

Predsednik češkega naprednega dijaškega društva v Pragi Terešky te je zahvalil mestni občini preški in županu za prijaznost, izkazano dijajstvu. Naglašal je, da se kongres vrši pod legendnimi vzpicijami, ker so takrat navzoči zastopniki vseh slovenskih narodov. Na kongresu se ima povdaranje slovenske vzajemnosti in radi tega je treba medsebojno prizanesljivosti. Govornik je prosil, naj se jemlje ozir na to, da stoji kongres pod kritiko slovensko in neslovenske javnosti in se radi tega ne sme diskreditirati. Govornik je preglasil nato kongres otvorenjem.

Program obiska predsednika Falliera v Revalu.

PETROGRAD 25. Zagotovila se, da se bodo francoski predsednik Falliere mudil dva dni v revalskem pristanišču. Dne 28. julija bo na predsednikovi ladji svečan obed; med banketom bodo politični govorji. Istega dne se bo vršila revija francoskega brodovja in

PODLISTEK.

8

Moja smrt.

— Francoski spisal EMILE ZOLA.

(Prevel. J. K.)

Utakal pa sem še poslednjo radost; klubu svoji slabosti in ugovarjanju stare mi je hotela izkazati Margareta poslednjo uslugo: oblačka me je s skrbnostjo in nežnostjo sestre in soprove. Slutil sem, da sem bil še enkrat — p. s. stojnikrat v njenem objemu, pri vsem katu oblačke, ki ga je dala na me. Večkrat je moral prenehati v svojem delu, od bolesti premagana; tedaj me je pritisnila k sebi in me močila s svojimi solzami. Ah, kako rad bi bil vinil poljub in objem, ki zaklicil: "Ne jokaj, ljuba, jaz živim!" — Ah, nisem bil v stanu se ganiti in moral sem pustiti, da so delali z menoj kakor z mrtvo stvarjo.

"Škoda, škoda lepih stvari," je opetovno opomnila gospa Gabia, ki je pomagala moji ženi. "Saj je vse izgubljeno."

"Pustite me," je ihté odvrnila Margaretu: "naj vzbame s seboj najlepše, kar ima."

Zapovedel sem, da me je oblačila v mojo poročno oblačko. To sva bila kaj skrbno spravila, in hotel sem se jo posluževati v Parizu le ob posebno slavnostnih prilikah.

Ko je bila Margaretra gotova, se je uprena zgrudila v našljanač in slišal sem jo tisto plakati pred se.

Zdajci sem zaslišal glas gospoda Simoneau: moral je neslišno vstopiti.

"So že spodaj," je počepital starki.

"Prav," je odvrnila ona, tudi potroho: "niso prišli prezgodaj: bolje je, da napravimo konec. Le pokličite jih gor."

Simoneau se je obotavljal. "Bojim se," je dejal, "bojim se obupa vborga nesrečne žene."

Stara je menda premisljerala, čez nekaj časa pa je rekla: "Poslušajte, gospod sosed, Vi jo morate z lepo ali pa siloma spraviti v mojo sobo. Ona ne sme ostati tukaj. Storimo ji dobroto, sko je ne pustimo zraven. Med tem pa hočem gledati, da bo hitro vse opravljeno, kakor bi trenil, mora biti vse gotovo."

Te besede so me zadele v dno srca. In kaj je pestalo še le iz mene, ko sem zaslišal,

kako se je Simoneau približal moji ženi, in sem uganil, da se začne zdaj strašen boj.

Simon je prosil, rotil Margaretu, naj ne ostane v sobi.

"Za božjo voljo, prihranite si to nepotrebo bolečino," je prosil.

"Ne, ne," je vedno vnovič ponavljala vborga, trpinčena žena. "Ne, ne, ostati hočem do zadnjega trenutka. Ah, saj imam satno njega na svetu in ko njega več ne bo, bom čisto zaprišena, sama — sama!"

Gospa Gabia pa je počepatala mlademu možu: "Pojdite vendar, vzemite jo in nesite jo vun."

Kaj, ali se bo ta tuji človek res predrnil, m o j o ženo vzeti v svoje roke?

Moral je pač tako biti, kajti Margaretra je glasno zavpila.

Tedaj me je popadel divji srd, hotel sem se vdigniti, z enim skokom planiti na podleža. A moji udje so ostali hromi, imel nisem niti moči privrdigati trepalnice, da bi bil videl, kaj se je godilo okoli mene.

Boj je trajal dalje, moja žena se je prijema za pohištvo in ihtela: "O za božjo

NAROČINA ZNAŠA

za vse leta 24 K, pol leta 12 K, 3 meseca 6 K; za načrte brez dopolnila narodnine, se uprava ne izira. Narodnina na naslednje izdanie "EDINOSTI" stana: celoletna K 20, pol leta 2 60. Vsi dopisi naj se pošljajo na uredništvo lista. Neprankovanja pisma se ne sprejemajo in rokopis se ne vrati. UREDNIŠTVO: učen. Giorgio Galatti 18 (Narodni dom) Izdajatelj in odgovorni rednik STEFAN GODINA. Lastnik konzorcija lista "Ednost". Nationalna tiskarna konzorcija lista "Ednost" v Trstu, ul. Giorgio Galatti 18. Poštno-kraješki račun ŠL 841.652. TELEFON ŠL 11-57.

a) pri zmljškem davku 240 do 488%;
b) pri bisnem davku 185 do 488%;
c) pri osobnem davku 210 do 518% (Čujte 9)

Nočem izgubljati časa, želim pa, da izvede visokočimna gospoda, kako različne davne doklade, in sicer pod različimi naslovimi, moramo plačevati.

Prosim, tu je tabela več krajev. Mi piščemo n. pr. v Velčemogradu k direktnim zemljiskim da kdo 488% doklad, in sicer: 20% deželnih doklad, 20% za okrajne ceste, 110% za ljudsko šolo, 220% občinskih doklad, 110% za cerkev, 18% za farcev. V tej katastralni občini se plačuje se doklad h hišnemu davku 488%, in k osebnemu davku 518%. Nočem čitati vsega, ker bi bilo preveč. Gojpa ruja! To so številke, ki spravijo ubogega Primorca do obupa.

Ker že govorim o davkih, doveli naj mi visoka zbornica, da govorim tudi o davku na hišno stanovanje. Kdo pri nas na deželi gradi hišo za oddajeno v najem, mu načozeni kapital ne nosi niti enega odstotka. V dokaz za to si dovoljno predložiti velespolovanim gospodom uradno dokazilo. To je predvidena pola in plačljini nalog c. k. kraljeve glavarstva. Sožari za hišo Š. 143 v Komu, dano v najem. Ta hiša s starviščem vred bi bila včasih statis danes okroglo 6000 K, sko bi se jo hotelo izdati. Lastnik hiša dobiva na najemnini letnih 100 K. mora pa glasom tega plačljivega naloga plačevati davkarji v Komu 66 K 73 stot. na davkih in dokladih (Čujte 9, ostaja mu torej 33 K 27 stot.

S temi 33 K in 27 stotinkami mora iznajmljeno hišo vzdrževati vse leta in plačevati zavarovalnino itd. Tako je hiša za lastnika prisvana in kapital, investiran ob gradnji, je matur. V visokem davku na najemnino z deželami vred je krivda, da se na deželi sedaj le tloris zida, kolikor se rezigabilno potrebuje za lastno rodbino. Oh, tej priliki opozajam vlado, da utegnjo ljudje, ki ne posedujejo nikake hiše, in pa državni uradniki po deželi nekega lepega dne ostati brez stanovanj, ker ob takih okolnostih ne bo hotel več noben pameten človek izdati hišo z namenom, da bi jo dajsl v najem. Zahujamo reguliranje davka na najemnine po deželi, ki se mora izdatno razlikovati od tega davka v mestih.

Za komunikacijo v Primorju.

Prehajam h kritiki cevnih razmer v Primorju. Mi imamo le malo državnih cest, pač pa mnogo okrajnih in občinskih cest in poljskih poti. Poslednje moramo sami vzdrževati. Kakor sem omenjal že poprej, bi morala c. k. vlada, da razbremeni ljudstvo, izlasti nekatere glavne okrajne ceste prevzeti v svojo režijo, poleg tega zgraditi nove potrebne ceste ter popraviti slabe, da omogoči komunikacijo med vsemi.

Kar se dostaja novih železniških gradeb, bi bilo tako želiti zvezo državno železnice Stanjel-Divača, da pride do direktne čete z Dunaja v Polo po državno železnico. Zahujamo nadalje dogradnjo železniške čete z Vrhniko preko Stanjela v Tržič, oziroma Ronke.

Potrebe poljedelcev.

Kakor agronom in zastopnik poljedelcev se moramo dotakniti tudi drugih potreb in panog poljedelstva. V prvi vrsti hočem omenjati poljedelskih društev.

Vsa dežela bi moralna prav za pravimetni deželni kulturni svet, skože ne dobro organizirane kmetijske družbe, ki naj bo pomedovala med poljedelci in vlado. Je pa slušajev, kakor n. pr. v Gorici, kjer jedna

voljo, pustite me, prosim, presim, izpustite me, jaz nečem, jaz nečem — "

Moral jo je trdo pograbiti, kajti javkala je samo še kakor dete.

Nesel jo je proč... njeni ihtjenje je zasmile... nisem je slišal več... in zdaj sem si slike grozni prizor, kako jo je veliki krepki mladenič visoko nesel na svojih rokah, kako je strta, uničena počivala na njegovih prsih, tihi plakala na njegovem vratu, in da mu mora slediti zdaj povsodi, kamorkoli jo ponese, kamorkoli jo popelje...

To je bilo hudo delo," je zamrmljala stačka. "Zdaj pa le brž, dokler je zrak čist."

In odkorakala je k vratom.

Mene pa je bila pograbila besna ljubomornost. Občutil sem nasilno odstranitev moje žene kakor ostuden rop. Četudi od včerajnjega dela Margarete nisem več videl, sem jo pa vendar slišal, sem čutil njeni pričutnosti; zdaj pa je bilo vse pri kraju, zdaj mi je bila vzeta, ugrabljena, tujec se je bil urinil med mene in njo, mi jo je bil vzel, se predno sem ležal v zemlji! In zdaj je bila sama z njim v stranski sobi, tolazil jo je, se morda celo držal poljubiti jo!

(Dalej.)

kmetijska družba ni zadostovala, ampak so morali poleg stare ustanoviti novo kmetijsko družbo, ker so jezikovne, gospodarske, klimatične, zemljije in druge razmere temeljito različne, tako, da jednotna družba, ki je poleg tega pristopna strankarsko-političnim vplivom, ni nudila garancij za primereno povspeševanje deželne kulture.

Za slovenski del dežele se je ustanovilo udruženje, ki se imenuje "Goriško kmetijsko društvo". Ta družba dobro vseva, šteje kakih 2000 členov ter odgovarja popolnoma potrebam po dveh tretjinah slovenskega prebivalstva dežele Goriško-Gradiščanske. Da bo mogla ta važna družba še nadalje ustrezati potrebam naših kmetov, pozivljamo visoko c. k. vlado, naj ima ob razdeljevanju subvencij pred očmi, da stojita za to družbo dve tretini prebivalstva provincije Goriško-Gradiščanske.

Kar so dostaja brezobrestnih posojil za rekonstrukcijo vinogradov, moram omenjati, da vlada v zadnjem času med vinogradniki velika nevolja, ker je "Samouprava", uredno glasilo deželnega odbora goriškega, nedavno prinesla članek, v katerem je povedano, da boče država za brezobrestna posojila manje nakazati, nego li dežela. Za obnovljenje po trtini uši uničenih vinogradov sta država in dežela navadno dajala brezobrestna posojila v jednakih delih. Glasom dočela čl. I. od 4. aprila 1902, drž. zak. št. 36, sme in more država tudi več dati, nego je dovolil deželni zbor. Čim je deželni zbor za leto 1908 dovolil 25.000 K., bi morala tudi država nakanati najmanje 25.000 K., v resnic pa je glasom omenjenega članka v "Samoupravi" nakanala le 16.675 K.

Jaz si domnevam še vedno, da ona vest izhaja iz nesporazumljiva, ali, ako je resnična, potem pa pozivljam c. k. vlado, naj ne črta še se svoje strani na teh razmerni malih svetih, in naj doloci za to, če že ne več, vsaj tisti znesek, v katerega prispevanje je zakonito obvezana, to je, enak znesek, kakor ga je podelila dežela v ta namen.

Dalje bi želeli, da bi z ozirom na bedo našega kmečkega prebivalstva, provzročeno po lanski slabosti letini, ki bi v posebno mnogih slučajih opraviciha dovolil brezobrestnih posojil, vlada posebno spoštovala to okolnost in da bi v ta namen dovoljene subvencije za moj voljni okraj za dobo teh 5 do 6 let povisala na letnih 50.000 K.

Vlada naj ne pušča skozi leta čakati na brezobrestna posojila in naj ne pozabljaj, da se more z večimi subvencijami vinogradništvo povzogniti na tisto stopinjo, na kateri je bilo pred invazijo trtne uši. Dosedaj in posebno v prvih časih filoksera ni vršila c. k. vlada svoje dolnosti glede regeneriranja in povzigne vinogradništva v goriškem Primorju tako, kakor v drugih pokrajih. Za časa invazije trtne uši je bilo primorsko vinogradništvo večinoma prepričeno samo sebi, in če opazimo v vipsavski dolini in na Krasu neki napredok v novem vinogradništvu, in ako vidimo, da je vinogradnik vendar le nekaj storil in da ni zaostajal za napredkom drugih narodov, ki se bavijo z vinogradništvo, pa je zahvaliti na tem le njegovo inteligenco in njegovo pridaost.

Ker pa vinogradništvo, posebno pri nas, ne more cveteti brez živinoreje, se hočem na kratko pobaviti tudi z našo živinorejo. Živinoreja je opora poljedelstva, ponos kmeta in panoga skupnega poljedelstva, brez katere se ne more racionalno obdelovati ne najmanjega kajžarskega gospodarstva, ne večikega posestva.

Tu se je govornik podrobno bavil s kriktimi živinorejami ter je dolžil vlado, da zanesljiva gospodarsko panogo. Zahteval je državnih subvencij v povzdigo živinoreje in je pri tem povedjal veliko važnost pridelovanja krme. Omenjal je akcijo deželnega zbora goriškega leta 1907, za zboljšanje senožeti in pašnikov. Deželni zbor je povišal svojo subvencijo od 2000 na 3000 K., toda s pripono, da tudi c. k. vlada jednakov poviša svojo subvencijo in da za leto 1907, dovoli izredno podporo 2000 K. Deželni odbor je takoj prijavil namestništu te skele deželnega zbora. Prošejo za subvencije prihajajo v velikem številu na deželni odbor, teda namestništvo v Trstu še danes ni rešilo prošnje deželnega odbora za državne subvencije. To zavlačevanje vzbuja med prebivalstvom veliko ogorčenje in od dotednega referenta bi se smelo zahtevati nekoliko več — pridnosti. V interesu poljedelstva v Primorju bi bilo, da bi take stvari neodvisno od birokratov reševal deželni kulturni inspektor, ki naj bi se mu pridodelilo nekoliko pomožnih uradnikov.

Dalje je opozarjal govornik na pomanjkanje drž. živinorej. V vsakem sodnem okraju naj bi bil tak zdravnik, ki naj bi ga primereno plačevala država, kajti kmet često le za to ne kliče živinorejnika, ker to preveč stane, a žival mu poginja.

Governik je zaključil o tem poglavju: Dober in pameten čin vlade, ki bi mnogo pripomogel k povzgodi kmetovalstva, bi bil ta, da bi vlada prevzela vključene dolge kmetov, ki naj bi jih ti poslednji ali njihovi nasledniki na davkarijah plačevali v 30-letnih obrokih. Ne le, da bi s tem zadolženi kmet postal neodvisen od svojih upnikov, ampak bi se tudi obrestna mera mogla znatno reducirati. (Zvršetek pride).

Austrijska poslanska zbornica.

DUNAJ 25. — Zbornica je nadaljevala razpravo o proračunski debati. Posl. Gold je govoril o nalogah, ki jih ima država na polju socijalne higijene. Govorili so še posl. Winarsky, Stojalovski in Markov, nakar je bila sejša radi pogreba posl. Malahowskega od 3 do 4%, ure prekinjena.

Slovenska banka zagotovljena.

Predvčerjšnjem se je vršila pod predsedstvom državnega poslanca Ivana Hribarja v prostorih Živnostenske Banke na Dunaju konferenčna zastopnikov jugoslovanskih bank, v kateri se je dogotovil referat o vprašanju ustanovitve slovenske banke zasnovane na priliklju bivanja Slovenskih poslancev Kramára, Hribarja in Hlibovickega v Petrogradu. Dognalo se je popolno sporazumljeno v nazorih in namenih delegatov in vsi so zagovarjali vdeležbo na subskribiciji akcijskega kapitala za ustanovljajočo slovensko banko, ki jo je po izjavah interesentov iz ruskih, českih in jugoslovanskih krogov smatrati kakor zagotovljeno. Pripravljalni odbor izvoljen od jugoslovanskih delegatov bo zastopal pri nadaljnjih posvetovanjih o ustanovitvi banke stališče jugoslovanskih denarnih zavodov. Od slovenskih zavodov ste bili zastopani Ljubljanska kreditna banka in Jadranska banka v Tratu. Paralelna akcija vodita privrjavljala odbora českih in ruskih bank. V kolikor smo informirani je nade, da se Slovenska banka ustanovi v kratkem času, kajti zanimanje interesiranih slovenskih krogov in denarnih zavodov je vsestransko.

Ako se ta nada izpolni, se lahko reče, da je bilo potovanje slovenskih poslancev v Petrograd epochalnega pomena za Slovanstvo ter da so si omenjeni poslanci pridobili nevenljivih zaslug za skupni slovenski gospodarski razvoj.

Klerikalci in Wahrmund.

Klub klerikalnih Čehov je izjavil, da je poziv prof. Wahrunda v Prago izvajanje katoliških čutov češkega naroda, ter protestuje proti temu, pridržuje si pravico na daljne korake v tem vprašanju.

Klerikalni "Čas" javlja, da Wahrmund sploh ne bo predaval v Pragi, ampak da pojde za leto dni v Pariz na dopust, a potem bo poklican na Dunaj, kjer bo predaval filozofijo.

Protirevolucija v Perziji.

Perzijski šah je izvršil državno prekučijo, katero se je že zdavnaj pričakovano: Zvezal je najprej iz svojega glavnega mesta Teheran, a se kmalu povrnil z močno vojsko. S svojimi kazaki je bombardiral parlament, ki je sedaj kup razvalin; Teheranske ulice so polne mrljev, Uničil je tako šah ustavo in vdušil revolucijo v sreči Perzije, sedaj se spravlja nad provincije. Bomba, kanoni, bajoneti in vislice so določili zmago šaha nad ljudstvom. Bo li pa ta zmaga tudi trajna, je drugo vprašanje.

Da se razume sedanj položaj v Perziji, treba vrneti se za nekajko let nazaj. — Ode sedanjega šaha je narodu podaril konstitucijo. Seveda ne iz lastnega nagiba; to se ni še nikjer zgodilo. Tedaj je revolucija vnela vso Rusijo in je car moral dati dumo svojim narodom. Perzija, ki je vedno sledila vzgledu svojega močnega soseda, je storila ravnotako. V deželi kralja kraljev (šaha) je bilo pač mnogo nezadovoljnežev, mnogo revolucionarcev, ki so neprestano izpodkopavali tla autokratice perzijškega šaha in Muzafir Edin je mislil storiti najbolje, da je podelil tudi on ustavo.

Dne 10. avgusta 1906 je šah Muzafir-Edin razglasil ukaz, s katerim je bila ustanovljena ustava. — Narodno zastopstvo se je imelo sestaviti iz 156 poslancev, od teh 60 izvoljenih v Teheranu in 96 v provincijah. Volilno pravico so imeli vsi državljanji od 30. do 70. leta, izvzemši analfabete in državne uradnike. Volilo se je v Teheranu direktno, v provincijah po volilnih možeb. Volite, ki so bile tajne, so se imele vršiti vsaki dve leti. Poslancem je bila zagotovljena parlamentarna imuniteta.

Ta šahov manifest je vzbudil velikansko navdušenje v Teheranu in šah je bil pravslavljen.

Dne 7. oktobra je šah slavnostno otveril novi parlament. V svojem prestolnem govoru je Muzafir-Edin izjavil, da je osem let proučeval podeljeno ustavo, o kateri upa, da bo deželi v blagov. Ali perzijski parlament je pričel svoje redno zasedanje še le dne 3. jan. 1907, pet dni po smrti šaha Muzafir Edina. Njegov sin in naslednik Mohamed Ali je bil vedno nasproten ustavi. Pod njim se je zopet okreplalo revolucionarno gibanje in istemu se je priključil mladi, neizkušeni parlament, ki je začel kmalu prestopati svoj delokrog, pričakati si eksekutivno moč in nastopil direktno proti šahu. Mohamed Ali je skočil v tabor najzagriznejše reakcije in dežela je pala v popolno anarhijo. Upori in punti so se vrstili dan na dan, vpadi Turkov so le povečali zmešljavo. Tako je prišel boj med šahom in parlamentom v akuten stadij. Stranka konservativcev, kozakov in duhovnikov je stala proti liberalni stranki. Po teheranskih ulicah so se neprestano vršile demonstracije v prid in proti parlamentu, v prid in proti vladi, v prid in proti šahu. Mohamed Ali je mej tem zamenjal vsak teden svoje ministre, vkljuk stare v zapore, odstavljal liberalne uradnike. Dne 31. avgusta je bil umorjen veliki vezir

Emin es Sultanesh, ki je dvajset let vodil usodo dežele.

Dne 10. oktobra 1907 je šah pod strahom revolucije podelil drugo ustavo, ki je omejevala pravice krone, dovolila svobodo ravnjanja, zborovanja in tiska. Ali konflikti niso to prenehali. Izvršen je bil atentat proti šahu; to je njega grozno razkačilo in mu še bolj osovražilo ustavo. Izbruhnila je meščanska vojna: glavna njena epizoda je sedanje bombardiranje parlamenta in krvi potec bržkone še mnogo.

Kaj pa počnejo druge države? Bržkone za sedaj ničesar! Perzijsko vprašanje je bilo gotovo na revalskega sestanku natančno pretečeno med rusko in angleško vlado, ki sta predvidjali sedanji spor.

Glavno mesto Teheran, glavno torišče sedanjih bojev, leži na stepi 1110 metrov nad morsko gladino. Kakor vsa orientalna mesta je čudovita zmes revščine in krasote. Ima prekrasne okraje in na drugi strani umazane hriloge; ozke soteske med bajtami in veličastna štališča med bogatimi palačami orientalsko čarobne krasote. Šahova palača je na severu mesta in tvori mestec za se, obdan od zidovja. Notri so vrtovi, jezera, gaji. Teheran ima krasne močede, tehnično šolo z evropskimi profesorji, armenske, francoske in angleške ljudske šole. Po zimi, ko se nahaja dvor v Teheranu, ima mesto približno 300.000 prebivalcev, ki so kakor vsi Perzijanci sijiti (mohamedanska sekta).

Ogrska.

Državna zbornica.

BUDIMPEŠTA 25. Zbornica je nadaljevala razpravo o davku na špirit. Predloga je bil v splošnosti z veliko večino v sprejetu. Uloženi sklepni predlogi so bili vse odločeni. Sledila je specijalna debata. Med podpredsednikom Rakovszkym in posl. Farkashazyjem je prišlo do hudega prepira, pri čemer je Farkashazy predsedniku očital, da krši poslovnik.

Prihodnja seja jutri.

RUSIJA.

Nova vojna luka.

Iz Petrograda javljajo, da namerava vlad zgraditi novo vojno luko v Narvi, Narva leži v petrograjski guberniji ob reki Narvi in ob železnici Riga-Petrograd. Do leta 1865 je bila Narva trdnjava prvega reda.

Drobne politične vesti.

PROSES SICINSKI. Sicinski poslanci so na kazenski razpravi branili poslanca Lewicki in Okuniewski ter odvetnika Starovolski. Povabljenih je bilo več, včas temu bo razprava trajala dva dnia.

BOLGARSKO SOBRANJE se sestane na izredno zasedanje prihodno nedeljo. Zasedanje bo trajalo približno 14 dni.

CLEVELAND UMR. Bivši predsednik Združenih držav Cleveland je v sredo umrl.

ZA ITALIJANSKO VOJNO MORARICO. V italijanski zbornici je povodom razprave o proračunu Cercano zahteval 26 mil. lir za vojsko in mornarico.

Dnevne vesti.

INTERPELACIJA NAŠIH POSLANCEV. V seji državnega zabora dne 24. t. m. vložili so naši poslanci M. Mandič, Ivan Hribar in drugi interpelacijo na ministra železnic g. dra. Derschatto zaradi germanizatornih tendencij uprave državnih železnic na našem jugu in preočitnega zapostavljanja hrvatskih in slovenskih železniških uradnikov v obsegu ravnateljstva državnih železnic v Trstu.

IMENOVANJE V POLICIJSKI SLUŽBI. Koncipista c. kr. policijskega ravnateljstva v Trstu Alojzij Keršovan in Albin Körschner sta imenovana policijskimi komesarjema, konceptni praktikant dr. Viljem baron Engerth je imenovan policijskim koncepistom.

Z A SODNO-KANCELJSKE SLUŽBE. Kanceljski oficijant na c. kr. deželnem sodišču v Trstu Martin Luxa je imenovan kancelistom.

V PROSLAVI SPOMINA GODINA VRDELSKEGA.

Kakor smo že javili, se ustanovi na Vrdeli pri sv. Ivanu poseben odbor, ki bo skrbel za primerno proslavo stoletnice rojstva tega znamenitega okoličanskega rodoljuba pisatelja in zgodovinarja. Sestanek v namen izvolitve tega odbora se bo vršil v pondeljek dne 29. t. m. ob 6 uri zvečer na Vrdeli v prostorju "Konsumnega društva Vrdela". Zečeti je, da se čim več rodoljubov ne le z Vrdele, ampak tudi od sv. Ivana, a po možnosti tudi iz drugih krajev in iz mesta udeleži tega sestanka.

PODLAGA TUJČEVI PETI JO. kdor zaničuje samega sebe. Večkrat se je že opozarjalo v tem listu, kako sramotno je, posluževati se raje tujega, često nam neznanega jezika, nego svojega lastnega materinskega. S tem se namreč ponizuje svoj lastni jezik, ki bi nam moral biti prvi. Pa vsi taki opomini izdajajo malo ali nič; takih bedakov je med nami vedno več dosti. Tuji pa se nam po vsej pravici smejejo...

Evo danes nov izgled:

NASLOV: Carissimo Sinor Gyuzepe M. Pošt Trieste. Maggi Narace Limoni. Pismo pa se glasi: Pregi Sinor Lamedomadi Limoni Šejkase 6 Parzivale 5.24 Stomemeza Želafira Cetoki lili Sevola 20 1 Cili Ajo Sevola Pi-

kola Pregi Seza Larivassa Inetra una Šetima Rečevibori hedimado Kulapošta Parke Adešo gospožo Par Altraroba že Ajdusina lafera.

Petro F.

In potem hočemo, da bodo imeli naši narodni nasprotniki pred nami respekt, ko se jim sami medemo pod noge: teptajte nas!... Sramota!

Takih bedakov, reši nas o Gospod!

OTVORITEV LJUDSKE KNJIŽNICE V BAZOVICI se bo vršila v nedeljo 28. t. m. ob 6. uri po poludne. Pozivajo se vsi tovarisi, da v polnem številu prisostvujejo tej otvoritvi. Gostje dobro došli! Zbirališče za Tržaš

